

עבודת קודש

במשניות פסחים

פרק: ו'

צדיק'ל! לפניך שאלות, (זהירות, הן קצת מטעות), כתוב לידן כן או

כן או לא!

	האם שחיטת הפסח, וזריקת דמו, ומחוי קרביו, והקטר חלביו, דוחים את השבת לכו"ע?
	האם יש מ"ד שמתיר לצלות את הפסח, ולהדיח את הקרביים, בער"פ שחל להיות בשבת?
	האם "מחוי קרביו", פירושו: שטיפת הקרביים במים?
	האם לת"ק מותר להרכיבו, ולהביאו מחוץ לתחום, ולחתוך יבלתו, כשחל ער"פ בשבת?
	האם לר"א מותר להרכיבו, ולהביאו מחוץ לתחום, ולחתוך יבלתו, כשחל ער"פ בחול?
	האם רבי יהושע מביא ק"ו לדבריו?
	האם רבי אליעזר היה תלמידו של רבי עקיבא?
	האם רבי עקיבא באמת רצה ללמוד מהזאה שאינה דוחה את השבת, שגם שחיטת הפסח לא תדחה את השבת?
	האם הבנת את כל המשא ומתן בין רבי אליעזר לרבי יהושע ורבי עקיבא?
	האם כשער"פ חל בשבת מביאים קרבן חגיגה?
	האם כשכל כלל ישראל טמאים, מביאים קרבן פסח בזמנו?
	האם כשכל כלל ישראל טמאים, מביאים קרבן חגיגה?
	האם יתכן שחלק מכלל ישראל מביאים קרבן חגיגה, וחלק אחר אינו מביא?
	האם קרבן פסח בא מן הבקר ומן הכבשים ומן העזים?
	האם חגיגה באה מן הבקר ומן הכבשים ומן העזים?
	האם חגיגה באה רק מן הזכרים?
	האם חגיגה נאכלת גם ביום ט"ו ניסן?
	האם יש מ"ד שסובר שטעה בדבר מצוה, ולא עשה מצוה שהוא פטור?
	האם לרבי אליעזר, טעה בדבר מצוה ולא עשה מצוה, פטור?
	האם יש מ"ד שמתיר לשחוט שאר זבחים בשבת?
	האם הבנת את כל משא ומתן בין רבי אליעזר לרבי יהושע?
	האם לרבי מאיר, מותר לשחוט שאר זבחים לשם אמורי ציבור בשבת?
	האם השוחט את הפסח בער"פ כשחל בחול שלא לאוכליו, חייב?

	האם השוחט את הפסח בער"פ שחל בשבת לאוכליו ושלא לאוכליו, חייב ?
	האם השוחט את הפסח בער"פ שחל בשבת ונמצא בעל מום, פטור ?
	האם השוחט את הפסח בער"פ שחל בשבת ונמצא טרפה בסתר, פטור ?
	האם השוחט את הפסח בער"פ שחל בשבת ונודע שמשכו הבעלים את ידם, פטור ?

צפנת פענח

לכו"ע = _____ . מ"ד = _____ . בער"פ = _____
 לת"ק = _____ . לר"א = _____
 ק"ו = _____ .

השלם את החסר בשמחה ובטוב לבב.

ביאורי

ביאור במחלוקת ר"א ור"י ור"ע האם מכשירי מצוה דוחין את השבת או לא

(פרק ו' משנה ב')

שהם לצורך _____ (הבאתו מחוץ לתחום, הרכבתו על כתפו ברשות הרבים, חתיכת יבלתו), דוחין את השבת.

תשובת ר' יהושע:

יש לי להוכיח לך שאף שהתירו מלאכות

דאורייתא,

לא התירו שבות דרבנן.

יום _____ יוכיח: שהתירו בו מלאכות _____ משום _____ נפש, אך יציאה מחוץ _____ להביא אוכל אף דהוי _____ אסרו בו, הרי שמצינו פעמים שמלאכה _____ התירו _____ לא התירו.

ר' אליעזר דוחה את תשובת ר' יהושע:

אי אפשר להביא ראיה מדבר של רשות

לדבר של מצוה.

שיטת ר' אליעזר:

כל המלאכות שהם לצרכי _____ הפסח, אף שאפשר לעשותם _____ שבת _____ את השבת.

שיטת ר' יהושע ור"ע:

כל _____ שאפשר לעשותה _____ שבת _____ דוחה את השבת, אף מלאכות _____ .

לכו"ע _____ הפסח שאי אפשר לעשותה _____ שבת, _____ את השבת.

ס u -

טענת ר' אליעזר:

יש לי קל וחומר להוכיח

שהמלאכות שהן לצורך הפסח דוחים את

השבת.

מה _____ הפסח דהוי מלאכה _____ , דוחה את השבת, קל וחומר מלאכות _____

שמא נחליף ונלמד שגם שחיטה תהא אסורה

מקל וחומר מהזאה שהיא דרבנן.

או חילוף: פירוש אולי נחליף בלימוד הקל וחומר, במקום ללמוד משחיטה _____ בשבת _____, נחליף את הקל וחומר ונלמד, ומה _____ שהיא דרבנן _____ בשבת (דר' עקיבא קיבל מרבו רבי אליעזר דהזאה אסורה), קל וחומר _____ דהוי מלאכה _____ וודאי _____.

ר' אליעזר מפריך את הקל וחומר של

רבי עקיבא:

אי אפשר לומר ששחיטת הפסח תיאסר, שכן כך

כתוב בתורה.

עקיבא! אם תמצי לומר _____ הפסח בשבת _____, עקרת מה שכתוב בתורה דכתיב בקרבן פסח: " _____, בין _____ בין _____, וודאי דשחיטת _____ דוחה שבת.

מתוך דברי ר"א דחה ר"ע את שיטת

ר"א:

מפסוק זה שנלמד ששחיטה דוחה,

אי אפשר ללמוד גם על שאפשר לעשותה

בערב שבת.

אמר לו ר' עקיבא, רבי! מדוע אתה אומר _____ דוחה שבת, רק בגלל דכתיב ביה " _____ " שיש _____ לשחוט הפסח _____ במועדו דווקא, בין בחול בין בשבת, אם כן שאר דברים בפסח שאין בהם _____ שיהיו _____ ואפשר לעשותם _____ שבת, מדוע שידחו את _____.

מה זה יהושע! מה ראה אתה מביא מדבר שהוא _____ שאין בו _____, לדבר שיש בו _____, אכן, ביום טוב _____ לבטל איסור שבות, לפי שאין בעשיתו שום _____, אך כאן הוא מבטל שבות כדי לקיים _____ של הבאת _____.

הוכחת ר' עקיבא:

יש לי ראה להוכחת שיטתו של רבי יהושע,

שאף שמתירים מלאכות דאורייתא,

לא התירו שבות דרבנן, אף במקום מצוה.

הזאה תוכיח: שהיא מצווה להזות על אדם _____ כדי לטהרו לאכילת _____, אף על פי כן _____ להזות עליו בשבת משום _____ (דנראה כמתקן אדם, דמתחילה היה טמא ועכשיו טהור), ומכאן ראה שאפילו לדבר _____ אין דוחים איסור _____ בשבת, כמו כן לא יתבטל איסור _____ מכשירי קרבן _____.

ר' אליעזר דוחה את הוכחת רבי

עקיבא:

אכן, גם על ראה זו שהבאת אני דן להתירה

בגלל הקל וחומר.

ועליה אני דן: היינו, רבי אליעזר לומד גם דהזאה _____ לצורך מצוה _____ מקל וחומר _____, מה שחיטה שהיא מלאכה _____ מותרת לצורך _____, קל וחומר שהזאה שהיא רק _____ מותרת לצורך _____, ושוב לא הוי פירכא, דהזאה תוכיח.

תשובת ר' עקיבא לדחיית ר' אליעזר:

כללו של ר' עקיבא:

אלא אמר רבי עקיבא כל _____ (אפי'
דאורייתא) _____ אפשר לעשותה
שבת _____ את השבת, וכל _____
(אפי' דרבנן) _____ לעשותה
שבת _____ דוחה את השבת.

רק מלאכה שאי אפשר לעשותה מערב שבת

דוחה שבת.

מחסן מילים להכתבה

אוכל	בחול	דאורייתא	דרבנן	הקרבת	לתחום	מצוה	שאפשר
אינה	במועדו	דהזאה	דשחיטה	ודרבנן	מותרת	פסח	שבות
אסורה	במועדם	דוחה	הזאה	טוב	מלאכה	רשות	שחיטת
אסרו	בשבת	דוחים	הפסח	טמא	מערב	שאי	

— u —

ביאור מחלוקת ר"א ור"י בשאר כל הזבחים ששחטן לשם פסח בשבת, והן ראויים

לקרבן פסח,

האם חייב חטאת או לא

(פרק ו' משנה ה')

בן שנה (של שלמים, למשל) לשם פסח,
חולקים רבי אליעזר ורבי יהושע.

שיטת רבי אליעזר:

הוא _____ חטאת, שכן הוא סובר שאף על
פי _____ בדבר _____, אין זה פוטר
אותו _____.

שיטת רבי יהושע:

הוא _____ מחטאת, משום שהוא _____
בדבר _____ ועשה מצוה, שכן הקריב קרבן
_____ , משום שכל הזבחים שנזבחו
לשמן כשרים. _____

— u —

לכו"ע הפסח ששחטו _____ לשמו
בשבת, כיון ששגג, _____ עליו חטאת.
כמו כן שאר כל _____ ששחטן לשם
_____ , אם _____ ראויין, כלומר,
שהקריב עגל או כבש בן _____ שנים או
נקבה משאר כל הזבחים לשם פסח, כיון
שאינן ראויין להקריבן לשם קרבן פסח, שכן
הפסח צריך שיהיה כבש או עז בן _____
וזכר, לכן, _____ חטאת לכו"ע, כששגג,
ואינו נחשב _____ בדבר מצוה.

ובשאר כל _____ ששחטן לשם _____ ,
והן _____ לקרבן פסח, כגון, שהקריב שה

טענת רבי אליעזר:

יש לי קל וחומר להוכיח שבשאר כל הזבחים

אם הקריבם שלא לשמן חייב.

מה אם הפסח שהוא _____ לשמו, שכן לכו"ע מקריבין את הפסח לשם פסח _____, כששנה את _____ והקריבו _____ לשם פסח _____, קל וחומר בשאר כל _____ שהם _____ בהקרבה לשמן, אם הקריבם _____ לשמן, כגון לשם _____, וודאי שהוא _____.

תשובת רבי יהושע:

אין זה קל וחומר, שכן הולכים אחר מה

ששינה.

לא! יש הבדל בין הקרבת _____ שלא _____ להקרבת שאר _____ שלא _____, שכן המקריב _____ שלא לשמו, הרי הקריבו לשם דבר _____, ולכן הוא _____, אבל שאר _____ שהקריבן שלא _____, הרי הקריבן לשם דבר _____, שכן הקריבם לשם הפסח המותר.

הוכחת רבי אליעזר:

הרי באימורי ציבור אין הולכים אחר מה

ששינה.

אמורי ציבור יוכיחו: שהן מותרין _____, שכן לכו"ע מקריבין את קרבנות התמידין והמוספין בשבת, ואם שחט שאר _____ לשמן, _____, ומכאן ראייה, שאף על פי שהקריב שאר _____ לשם דבר _____, חייב.

ר' יהושע דוחה את הוכחת רבי אליעזר:

באימורי ציבור אין הולכים אחר מה ששינה,

משום שלא טעה בדבר מצוה.

לא! אם אמרת באמורי ציבור, שהשוחט _____ חייב, הסיבה היא משום שיש להן _____, כלומר, שיש להן מספר קבוע ומסויים של _____, והיה עליו לחקור ולשאול כדי לדעת האם _____ כבר את התמידין או את המוספין, ולכן, הוא _____ חטאת, דאינו נחשב _____ בדבר _____, מה שאין כן _____, השוחט _____ פטור, שכן _____ להם _____, שכל עם ישראל מקריבין את הפסח, והוא רואה את כולם מתעסקים _____ הקרבן, ולכן, אם שגג וחשב על שאר _____ שהיו בעזרה שהם לקרבן _____, והקריבן לשם פסח הרי _____ בדבר _____ הוא, ולכן _____ מחטאת.

דאף באימורי ציבור הולכים אחר מה

_____, ופטור _____.

שיטת רבי מאיר:

לשיטתו לא קשה כלל טענת רבי אליעזר.

מחסן מילים להכתבה

שנה	ראויים	פטור	לשמן	כטעה	הקריבו	בפסח	אין
ששנה	שטעה	פסח	מותר	כשר	זבחים	בשבת	אין
שתי	שלא	קצבה	מחטאת	לטעה	חייב	הזבחים	אסורים
	שמו	קרבות	מצוה	לשמו	טועה	המותר	בהקרבת

מד"ט

סנדר! לפניך טבלת "מעשה דין טעם".
השלם ליד כל מעשה את הדין והנוסח לפי מחסני המילים להכרתה

- על פרק ו' -

המעשה	הדין	הטעם	
שחט	שחיתת הפסח, זריקת דמו, מחוי (קינוח) קרביו, הקטר חלביו, בשבת	משום שנאמר (במדבר ט'): "ויעשו בני ישראל את הפסח _____", ודרשין, שצריך להקריבו בזמנו, בין _____ ובין _____.	
	צליתו, והדחת קרביו, בשבת	משום שאפשר לעשותו _____.	
	הרכבתו (על כתפו דרך רשות הרבים), הבאתו מחוץ לתחום, חתיכת יבלתו, בשבת	לתנא קמא (רבי יהושע ורבי עקיבא): _____ דוחין את השבת,	משום שסובר _____ מצוה _____ דוחין את השבת.
		לרבי אליעזר: _____ את השבת,	משום שסובר _____ מצוה _____ דוחים את השבת.
שחט	1. כשחל _____. 2. כשבא _____.	אף על גב שהפסח _____ את השבת והטומאה (בציבור), מכל מקום חגיגה _____ דוחה.	
		כיון שהפסח צריך שיאכלוהו על _____ , אם הבשר _____ על אוכליו, מביאין _____ ואוכלין תחילה את קרבן _____ , ואח"כ אוכלים את _____ על השובע, אבל כשהבשר _____ על אוכליו מביאין חגיגה, שכן צריך לגמור את כל בשר _____.	
שחט	1. באה מן _____ ומן _____. 2. באה מן _____ ומן _____. 3. נאכלת _____ ימים _____ אחד.	---	

<p>משום שהקרבת _____, הרי חילל _____ בשוגג (אם לא ידע שאסור להקריב שלא לשמו, או שנתעלמה ממנו שהיום שבת).</p>	<p>עליו חטאת, לכו"ע</p>	<p>הפסח ששחטו שלא לשמו בשבת (בער"פ שחל להיות בשבת)</p>	<p>ה טזחט</p>
<p>כיון שהכל יודעים שאלו _____ כשרים לפסח, אינו נחשב לטעה בדבר _____, ובשוגג (כנ"ל) _____ חטאת.</p>	<p>_____</p>	<p>שאר כל הזבחים ששחטן לשם פסח - ואינן ראויין לפסח (כגון: עגל או איל בן שתי שנים, או נקבה)</p>	
<p>משום שסובר _____ בדבר _____, אפילו שעשה _____, חייב.</p>	<p>רבי אליעזר: _____ חטאת</p>	<p>שאר כל הזבחים ששחטן לשם פסח - וראויין לפסח (כגון שה בן שנה של שלמים ששחטו לשם פסח)</p>	
<p>משום שסובר _____ בדבר _____, אם עשה _____, פטור. וכאן הרי עשה מצוה, שכן הקרבן _____.</p>	<p>ורבי יהושע: _____</p>		
<p>רבי יהושע מסביר שמשום שאמורי ציבור _____ להן _____, כלומר, יש להן מספר קבוע ומסויים של _____, לא היה לו בדבר, ואינו נחשב _____ בדבר _____, שהיה עליו לברר אם הקריבו כבר, ולכן _____.</p>	<p>לרבי אליעזר ורבי יהושע: _____</p>	<p>אמורי ציבור (קרבות האמורים בתורה שהם של ציבור, כגון תמידין ומוספין) אם שחט שאר זבחים לשמן בשבת</p>	<p>ה טזחט למחט</p>
<p>הוא סובר שמכל מקום נחשב _____ בדבר _____ (ההסבר יבואר בגמרא, בעז"ה).</p>	<p>לרבי מאיר: _____</p>		
<p>כיון שהקרבת _____, הרי שחילל _____ בשוגג (כנ"ל), ולכן, _____ חטאת.</p>	<p>_____</p>	<p>שחט הפסח בער"פ שחל להיות בשבת - שלא לאוכליו, או שלא למנויו, או לערלים, או לטמאים</p>	<p>ו טזחט</p>
<p>כיון שהקרבת _____, הרי למדנו שקרבן _____ דוחה _____, ולכן, _____ מחטאת.</p>	<p>_____</p>	<p>שחטו - לאוכליו ושלא לאוכליו, או למנויו ושלא למנויו, או למולים ולערלים, או לטהורים ולטמאים</p>	

שחטו - ונמצא בעל מום	_____	דאינו _____ אלא _____, שכן היה עליו לבקרו (לבדוקו).
שחטו - ונמצא טרפה בסתר	_____	אף על גב שהקרבתו _____, מכל מקום _____ הוא, שכן _____ היה יכול לדעת על כך מקודם.
שחטו - ונודע שמשכו הבעלים את ידם ממנו, או שמתו, או שנטמאו	_____	מפני ששחט _____, כלומר, שבשעת השחיטה _____ ידע על כך, והיה _____ לו לשחוט, ואנוס הוא.

מחסן מילים להכתבה								
אין	בחול	דוחה	הפסח	ומותר	כשר	מותר	פוטר	שוגג
אינה	בטהרה	דוחין	הצאן	חגיגה	לטעה	מחייב	פסול	שטעה
אינם	במועדו	הבקר	השובע	חייב	לטעות	מצוה	קצבה	שמכשירי
אנוס	ברשות	הזכרים	ואסור	יש	לשני	מרובה	קרבנות	
אסור	בשבת	הנקבות	ולילה	כן	מועט	משתחשך	שבת	

בהצלחה